

ELŐFIZETÉSI ÁLLÁS:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 3 " "
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 3 " "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 12 kor.
 Negyedévre... 3 " "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű órában
 Magyar utáni napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 8
 A szerkesztőség kizárólag visszajáró
 vagy megvásárolt nem vállalhat.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.
 Állás: minden évre 5 fillér.

NAGYVÁRAD, nov. 27.

Széthullt bagoly fészek.

A jogegyenlőség mai dicső századában külön állam az államban a szabadkőművesség.

Ha nyílt politikai pártok vagy éhezők munkátlanként gyűlést akarnak tartani, világért sem szabad összegyűlniök addig, míg a rendőrség erre engedélyt nem ad s atyai gondoskodása jeléül egy közeget ki nem küldi, ki vajmi hamar megvonja a szót a tüzeskedő elvtárs urtól.

A szabadkőművesség privilégiumokat élvez.

Zárórák tartása nélkül vakol, bejelentés nélkül gyűlésezik, holmi műalap-szabályok alapján, melyeket a belügyminiszter elé terjesztettek valaha.

Titkos jelekkel érintkezik, sőtében bujkál, elferdített értelmű szavakkal írja jegyzőkönyveit, melyekbe ugyan idegen ember fia belé nem tekinthet, számadásait senki felül nem vizsgálja, törekvéseit ellen nem őrzi, zsidó időszámítást használ az éveknél és babonás czeremoniákkal él még a János-rend szerint is.

Persze az mind a jótékonyasághoz tartozik.

Most ez aradi szabadkőművesektől megtagadta az ingyen telket a belügyminiszter azon indokolással, hogy nem vonja kétségbe a szabadkőművesség humanizmusát és nemes célját, de ezek ingyen adományhoz nem elég okok.

Sajátságos indokolás. Vagy szabad-

kőműves Gullner ur, vagy nem. Ha nem! honnan hiszi egy bujkáló titkos társulatról, hogy nemes és humánus? »Ma már nem, vagy ma még nem törnek kerékbe senkit az elveiért«, miért bujkálna, miért érintkeznek titkos jelekkel egy nemes célú humánus társaság? Ez éppen ellenkezőre mutat. Ha pedig szintén a »kedves testvérek« közül való, ein fon ünzere Gullner ur, akkor éppen tudhatja, hogy a szabadkőművesség se nem nemes célú, se nem humánus intézmény.

Célja a pozitív vallás ellen küzdeni (kivéve az angol és német szabadkőművességet), erős köztársaságias irányítással a politikában s e célú szentesítő eszköze a pityergős, asszonyos humanitáskodás, melynek gyakorlásánál óvatosan figyel, hogy ne a saját zsebére menjen, hanem a profánok tárczájára, ők megelégednek azzal, ha elnöknek, minek befurakodhatnak a jótékonyasági társulatokba, hogy céljaikra használhassák s az illető intézményt kompromittálhassák és lejárássák.

Ime mikor a mi kultur bodegánkat a gyülekezési és vakolási célra szolgáló páholyt nálunk avatták 1902 febr. 1-én tartott diszmunkán, egy limonádé izü elnöki megnyitó után Edelmann dr. ur szincerezít a László páholy 25 éves múltjáról. Ő mondja ez alkalommal kiadott munka 13-ik lapján: »Alakult a páholy 1876. okt. 29-én a János-rend szerint 15 taggal. Bár egy része a szabadkőművesség lényegével sem volt tisztában s azt hitte, hogy első sorban humanitárius intézmény.«

Ugyancsak Edelmann dr. ur így dicsekedett e munka utáni vakoláson:

»A páholy kellően megindokolt iratot terjesztett a magyar szabadkőművesség elé a jogi oktatás aktuális és nagyjelentőségű reformja tárgyában s a liberális irányzat győzelme érdekében ebben állást foglalt az ellen, hogy a vidéki jogakadémiák hatásköre kiterjesztessék, tudván, hogy ezekben felekezeti szellem honol és a reakciót szolgálják. Kötelességünknek tartottuk, hogy a jövő társadalmának embereit, az ifjúságot e befolyás alól felszabadulni segítsük.«

Tehát első sorban nem humanitárius intézmény, másodsor belé szól az állam törvényhozásába és azt sötétebb titokban befolyásolja. Persze minden ami katolikus, az klerikálisnak van czimezve, így kényelmesebben üthető.

A felekezetekkel könnyebben megalkusznak, hisz ők alkusznak, a zsidó felekezetieskedés, vagy ultramontánkodás pedig szent és sérthetetlen előttük, hiszen a tag liszta szerint orthodox is van közöttük, pedig ez ugyancsak nézi mi a kóser, mi a tréfli s kínai fal a választó fal közte és embertársai között.

Jól tette bizony szerencsétlen indoklása mellett is Gullner államtitkár, hogy nem engedte a törvényhatósági testvérek által nálunk is pedzett, de csütörtököt mondott ajándékozást; legalább megszabadul Arad egy olyan csodásan izléstelen épülettől, mint amilyen a Temető-uton nálunk riasztja a jó izlést.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Wagner.

Irtá: J.-H. Rosny.

— Interview? — kérdő tőlem a hófehér haju Forget asszony; — de hiszen senkit sem gyilkoltak meg ebben a házban...

— Wagner Richardról óhajtanék madame-mal beszélgetni; azt mondják, hogy a nagy mester szerette őnt...

— Oh! én Istenem! — kiáltott föl a hölgy — ön az obeliszek korát kutatja!

— És szép, mosolygó szemei, amelyek ezüst-fehér haj alatt is megtartották fiatalos bájuját, fölragyogtak, a mikor hozzám szólt. Aztán egy régi casettet vett elő, amelyet lassan kinyitott s megsárgult, régi iratokat vett elő.

Madame Forget halkán, mintha önmagához szólana, mormogta:

— Igen, megjósolta nékem, hogy Beethovenel együtt ő lesz a művészet égbolijának legnagyobb csillaga. És bevallom, engem ez a jóslat kacajra fakasztott... Ott történt ez a Lásman-tó partján, Svájcban. Atyám, aki maga is dilettáns volt s némiképen mecénás, asszálta kőre győjtötte a művészet akkori nagyságait. Emlékszem, Wagner ugyanazon a napon mutatkozott be nálunk, amikor Charles Forget, a festő Atyám mindkettőjüknek nagy jövőt jósolt. Charles szerény, udvarias ember

volt; épen ellenkezője Wagnernek. Oh, leírhatatlan, milyen öntelt, hű lélek lakozott ebben a nagy emberben. Minden mozdulatán, minden szaván megérzett az a fensőbbesség, melylyel környezetét, sőt az egész világot tekintette. Szűkebb társaságban valósággal törhetetlen volt néha. Értékét mindannyian ismertük; — de azt a jövőt, amelyet önmagának megjósolt, senki sem hitte el neki.

* * *

Wagner és Forget egy időben szerettek engem; és amint ezt kölcsönösen fölfedezték, a féltékenység hirtelen lángra lobbantotta szenvedélyüket.

Wagner volt az első, aki érzelmeit nékem bevallotta.

Délután volt, én a kertben ültem, kezembes a Lammermoori menyasszony könyvével. Wagner felém közeledett s amint a könyvet megpillantotta, különös lelkesedés vett rajta erőt.

— Az opera elrontotta a regényt...

Aztán nagy gesztussal így kiáltott föl:

— Csak két ember van: Beethoven és én!

A század nagy zenei reformátora azonban csak én leszek...

A hangja érdes volt s olyankor, amikor fölkiáltott, kellemetlenül csengett. Egész megjelenésében volt valami visszatetsző ridegség. En sohasem szenvedhettem, sőt valósággal rettettem ettől a brutális, hatalmas alaktól,

mely szerelmes szenvedélyében is inkább borzalmat gerjesztett.

Wagner másodsor is ismételte:

— En leszek a század zenei reformátora... Kortársaim csak epigonok!

— Mindannyian? — kérdám.

— Mind! valamennyi muzsikos és zeneköltő! Ugy van!

Aztán — minden átmenet nélkül — röviden csak ezt kérdezte:

— Akar ön a feleségem lenni?

Mit válaszoltam volna? Anyira meglepett a brüszk ajáulat, hogy egyetlen szót sem voltam képes szólni. Azzal azonban tisztában voltam, hogy inkább lennék felesége egy tóparti halásznak.

O megértette a hallgatásomat és sértődve kiáltott rám:

— Lesz idő, amikor megbánja majd a vakságát!

Ezzel ott hagyott.

Szenvedélye azonban, úgy látszik, ezzel nem ért még véget. Egy héttel később levelet írt nekem — ime ez az s ismételte a tett ajánlatot: akarok-e a felesége lenni? En röviden csak ezt válaszoltam, soha...

Nos, uram, ez az én emlékem Wagner szereiméről. Az ellenszenvvel, amelyet bennem keltett, megővesztette vonzalmamat Forget iránt és amikor ez valotta meg nekem szerelmét (s milyen finom, érzéssel teli módon tett), oly boldognak éreztem magam, hogy soha-

Egy orosz lap Magyarországról.

A Moszkovszkija Vjedomoszi hosszasan cikkezik Ausztria-Magyarországról, Ausztria belviszályairól és a magyar ellenzék erélyes magatartásáról. Ausztriában — mint az orosz lap írja — a nyelvkérdés már elodázhatalan és a német elem tovább már nem képes a szupremáciát föntartani az öntudatra ébredt nemzetiségek fölött.

Magyarországot illetőleg úgy nyilatkozik, hogy a kiegyezést megkötnie a teljes különválás nélkül teljesen lehetetlen. Végül felhívást intéz hozzánk, hogy a hármasszövetségből, amelynek csak a kizsákmányolást képező része vagyunk, lépjünk ki és csatlakozzunk az orosz-francia szövetséghez. Feledjük el — ugymond — az 1849-iki inváziót, mert akkor mások voltak a viszonyok és más politikai momentumok kényszerítették Oroszországot a beavatkozásra.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 27.

Elnök: gróf Apponyi Albert.

Napirend előtt

Beöthy Akos reflektál Vészinek multkori felszólalására. Vészi a multkor ő neki egy állítását megczáfolta és bizonyítékokkal állított elő. Hát ő is bizonyítékkal áll elő. De előrebocsátja, hogy tévedni emberi dolog, tévedni pedig Vészi tévedett. (Derűtlenség.) Ő azt állította a multkor a mentelmi jog történetének fejtegetésénél, hogy az angol mentelmi jog a képviselő cseléségére is kiterjeszkedik. Erre Vészi azt állította, hogy az a törvény már másfél-század óta nem áll fent. Hiteles munkát hoztál annak bizonyítására, hogy igenis még most is fennáll. Hozták pedig ezt a törvényt azért, mert Angliában az adósságcsejlesztésért bebörtönöztek. Már pedig ha valaki megakarja leczkézteni képviselőtársát, hát akkor elvárja az ember, hogy jól tudja a leczkét. (Ugy van! a szélsőbalon.) Fenti szavait csak saját védelmére mondta el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Az interpellációs könyvek felolvasása után a napirend következett: a Nessi-ügy folytatálagos tárgyalása.

Ráth Endre: A hadsereget semmi tekin-

tetben nem tartja magyarok. Nagy baj ez a nemzetre nézve és éppen ezért meg kell őrizze a parlament a felette való suverénitást. Ez ügyből kifolyólag nyílt utat hagynának a katonaságnak a parlamentbe.

A mentelmi jog megsértését látja jelen esetben, ezért csatlakozik a kisebbséghez.

Elnök: Jelenti, hogy a vita be van fejezve és a honvédelmi miniszter kíván szólni. (Halljuk! Halljuk!)

Fejérváry miniszter beszéde.

Fejérváry: Mindenekelőtt kijelenti, hogy ő nem akart felszólalni ez ügyben. De miután őt a tulajdoni folyton aposztrofálta, kénytelen vele. (Halljuk! a szélsőbalon.) Hogy a képviselők a mentelmi jogot féltékenyen őrzik, az iránt kifogása nem lehet senkinek, hanem incidialiter határozatot hozni a jövőre nézve, nem tartja észszerűnek. Holnap a bíróság, aztán papság, közigazgatás nem fog tartani és így tovább, amely oda vezetne, ahol volt a francia konvent. (Mozgás a szélsőbalon.) Ő amit most fog mondani, csak előzékenységből teszi. (Zaj a szélsőbalon.)

A katonaságtörvényei — ugymond — a feiség-jogok közé tartozik, egyöntetűségért szabályzatokra feltétlenül szükség van, e szabályok pedig törvényesek. Attérve a mentelmi ügyre, meg van győződve, hogy ha nyugodtan bírálják a dolgokat, hozzájárulnak a többség indítványához. (Zaj a szélsőbalon: Olyan nincs!) A becsületbírószabályzata 30 éve áll fenn, azóta folyton gyakoroltatik és még nem volt eset, hogy a Házban kifogásolták volna.

Voltak esetek, mint Forgáché, de akkor másképen tárgyaltak. Miért? Mert nem akarták ok nélkül támadni a katonaságot mindenáron. (Zaj a szélsőbalon.) Kéri a Házat, hogy csak azt bírálják el, van-e ez esetben mentelmi sérelem vagy nincs. Már eleve kijelenti, hogy egyik hat. javaslatot sem fogadja el. A mentelmi jog körülszanczolását helyesli, de ha szükségesnek tartják szűkíteni, vagy bővíteni, hát kodifikálják. (Zaj, ellentmondások a szélsőbalon.) En is képviselő vagyok, hát érdekemben is beszélek.

Nem szívesen foglalkozik a Nessi-ügygyel. Határozottan tagadja, hogy Nessi mint képviselő veit volna részt Kolozsvárt, mert ő nem a küldöttséggel ment, csak csatlakozott hozzá. Ő 30 éve miniszter, tiszt is, képviselő is, de nem jött kollízióba állásaival. (Eljenzés a jobboldalon, mozgás a szélsőbalon.) A jogok élvezetével kötelezettség is jár. Nem akar hivatkozni a *Lepsényi-esetre*, ha akkor nem volt megsérve a mentelem, most sincs megsérve.

(Derűlt helyeslés a jobboldalon, nagy zaj a szélsőbalon. Elnök csenget.) Hiszen emberek vagyunk mindoyáján.

Egy hang: Kérdés.

Fejérváry: Hát még azt sem koncedálja, hogy emberek vagyunk? (Derűtlenség.) A magyar a legderékabb ember a világon, de nem lehet eltagadni, hogy vérmes. Ezért nyugodtan kell tárgyalni. A Nessi-ügy felesleges, hanem helyesen jegyezte meg egy képviselő, hogy harcz a Gotterhalté ellen. Hát tisztázzuk e dolgot. (Halljuk! a szélsőbalon.) Nagyon tévednek, ha azt mondják, hogy ez osztrák himnusz. Minden uralkodónak van himnusza.

Felkiáltások: Hol a magyar királyé?

Fejérváry: Arra is válaszolok. Ez a himnusz a király személyének himnusza és azt hiszi, hogy aki a magyar királyt tiszteli, tisztelni fogja a király e himnuszáét. A magyar népet — sajnos — azzal áztatják, hogy a Gotterhaltét kivégzéseknél használták. Hát ez nem igaz. Es elismerte ezt Beöthy és Tnaly Kálmán is. A függetlenségi párt csak a kormányt akar alkalmatlanságot csinálni és erre a célra mindent felhasználnak. (Helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbalon.)

Kéri, hogy a becsületes magyar népet ne izgassák fel ilyenféle dolgokkal. Ezt akarta elmondani mint miniszter, képviselő és becsületes magyar ember. (Zajos éljenzés jobbról. Zaj a szélsőbalon: Hoch! Hoch! Abczug!)

Személyes kérdésben.

Thaly Kálmán személyes kérdésben kér szót, mivel az ő nevét emlegette a miniszter. A Gotterhaltét mint az öszmonarkia himnuszt terjesztette be Bach miniszterrelök. Elfogadták 1854-ben és ez azóta ugyanez maradt. Állítja, hogy igenis a kivégzéseknél játszották a Gotterhaltét és azután is Haynau romuralma miatt, ezért lehetetlen, hogy magyar ember azt elfogadja.

Fejérváry: Nem mondja hogy áll vagy nem áll az, amit Thaly mond, mert hiszen hol van most már a Bach-rendszer.

Kubik: A miniszteri székekben.

Fejérváry: Sokat hangoztatták, hogy a hadsereg nem a miénk. Hát ez nem igaz, az a miénk, a mi véreink. (Nem áll! a szélsőbalon.) Felhozták a színeket, jelvényeket. Hát elhiszi, hogy a jelvényeik nem egészen helyesek a magyar közjog szempontjából. Eppen ezért már gondolkozott arról, hogy a hadseregek olyan jelvényeket adjanak, amely két oldalú, csak túrelmet kér, majd meg lesz rövid idő múlva. (Helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbalon.)

Ráthay rövid felszólalása s Fejérváry válasza után

Plósz Sándor igazságügyminiszter az elhangzott szónokokra reflektálva fenntartja állításait. Nessi mentelmi jogát megsértettek nem látja s kéri a Házat, fogadják el a többség véleményét. A mentelmi jognak a képviselőházon kívül való tágitását veszedelmesnek tartja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Olay Lajos rövid zárbeszédet tartott, mire Apponyi elrendelte a szavazást:

A szavazás.

Apponyi elrendeli a szavazást. 20 képviselő névszerinti szavazást kért. Az elnök kihuzza a szavazás sorát megkezdő betűt.

— J betű — jelenti az elnök.

— Jaj, jaj! — hangzik itt is, ott is s elűn! a napokon át tartott komor hangulat.

A szavazás eredménye a következő:

170-en szavaztak a bizottság jelentése mellett és csak 65-en ellene, 213-an pedig távol voltak. Így tehát 105 szöbbséggel elfogadják a bizottság jelentését, s kimondották, hogy Nessi mentelmi joga nincs megsérve.

Ezután Vészi József Beöthyvel polemizál. Majd pedig az interpellációkra került a sor. **Boda** Vilmos a fumei borkereskedelem dolgában interpellált. Kubik pedig, hogy miért nem továbbították a Nessit üdvözölő táviratokat.

Láng miniszter csak holnap fog válaszolni. Holnap folytatják az indemaiti vitát, első szónok **Eötvös** Károly.

sem vágytam más után, csak az én Forge-temért . . .

* * *

. . . Madame Forget elhallgatott. En kezembe vettem Wagner levelét s megilletődéssel néztem a bizarr vonásokkal telesztott sárgás papirlapot.

— Hogyan? — kérdeztem aztán. — Asszonyom tehát nem érezte ki belőle a lángész lelkét?

Válaszába némi irónia csendült.

— Oh, nem! Semmiféle nagy lelket nem éreztem ki belőle . . . csak szerietlen, képtelen hiúságot és gőzöt. Az a fecsegő, öntelt Wagner, akit én ismertem, mintaképe az ellenszenves embernek. Szenvedélyes és önző szívében makulányi nagylelkűség sem lakozott. Talán ilyen minden nagyra hivatott lélek; a tűz, amely benne lángol, talán az a hibás a visszás látzatért . . . a mindennapi életben azonban gyűlöletes. Sohasem bántam meg, hogy az arczába kacagtam.

— Es azt sem bánta meg, hogy ma nem madame Wagner a neve, asszonyom? A sors mesébe illő szerencsével áldotta volna meg! . . .

— Fiam — mondta az agg nő hideg méltósággal — én csak azt sajnálom, hogy nem ismertem benne akkor azt a Wagnert, akit ma ismerek . . . De miattam, nem ő érettel . . . Neki bőven jutott a vigasztalásból . . . Mindazonáltal nem sajnálom, hogy a felesége nem

én lettem. Gyermekeim vannak — és van-e ugyan csak egy anya is, aki elcserélné a gyermekeit másokkal? Aztán meg, azt hiszem, boldogtalan is lettem volna egész életemre. Oh, a szerelmet nem pótolhatja még a dicsőség sem . . . En, ami engem illet, nem látok abban csábítót, felesége lehetni egy Viktor Hugónak, egy Lamartineknek, vagy egy Wagnernek. Ilyen házasság legtöbbször boldogtalan. Es kétszeresen szerencsétlen az az asszony, akinek mindenkitől körülrajongott férje révén a hű külsőség jut csupán, a dicsőség hideg fénye; magát a férjet pedig elcsábítja tőle a világ, a hírnév . . . és más asszonyok.

Madame Forget szemében megcsillant egy könny — s ő elfordította arcát, hogy észre ne vegyem. Tekintete — az ablakon át — elmerengett a tavaszi rét messzeségébe, ahol éppen most bontogatta az ujjászületett természet első csirkeit, az apró rügyeket, a föld bimbóit . . . Aztán felsóhajtott és kezét a karomra téve így szólt:

— Csak azt a szép svájci kertet sajnálom . . . az ifjuságot. Ha azt nyerhetném vissza, ezért az árért bárkivel megosztanám az életemet, a szerelmem szívemet . . .

— Még Wagnerrel is?

— Wagnerrel is — felelte melancholikusán, mosolyogva.

Rákosi a házasságról.

A magyar hírlapírásnak köztisztviselőiben álló atyamestere **Rákosi Jenő** nagyon érdekes előadást tartott a Dunántuli kulturregylet tegnapi közgyűlésén az **egy gyermekrendszer**ről. Erdemes arra, hogy minél szélesebb körben elterjedjen és kívánatos, hogy amerre terjed a magyar családok körében Dunántul és Tiszántul egyaránt megszivleljék.

Az érdekes előadásból mutatványul adjuk a következő kis részt:

A nagy baj, mely bennünket szorongat, kétféle: nemzedékek baja, a melyek mennek és nemzedékek baja, a melyek nem jönnek. A maga nevében: egyfelől a kivándorlása a munkás korosztálynak, másfelől csecsemők, a kik nem születnek meg, a kik nem jönnek. Ez utóbbi baj nevében nálunk két-gyermek-rendszer, vagy pláne ma már egy-gyermek-rendszer. Hinné-e a világ, hogy az egyetlen igazi boldogságot, az emberi halhatatlanságnak inkarnációját, a mit a nép — persze a régi nép — a maga plasztikus észjárásával Isten áldásának nevezett; hinné-e valaki, hogy itt ott ugyanaz a nép az Isten áldását, a gyermeket, nemcsak megszünt kívánni, de már a jövetelét is iparkodik elhárítani magától. Az egész keresztény erkölcsi rend, a keresztény civilizáció s az államok alapja, a házasság intézménye, intézménye a gyermek és szülők csodaerejű viszonyának. Ez intézmény erkölcsi alapja van a nép körében megtámadva az egy-gyermek-rendszer által, mert minnek házasság, a kinek nem kell a gyermek. Rég elmúlt idők az a szép monda, hogy a gyermekből és a pohárból soha sincsen elég a háziartásban, mert mind a kettő nagyon törekeny. Hol van a kor, a melyben a legszörnyűbb átok egy asszonyra a meddség átka volt, holott ma némely vidéken szégyen a fiatal asszonyra, ha korán lesz anyává és szerencsétlenség, ha egyszernél többször tölti be életadó isteni hivatását, mint anya.

Sajnáljuk, hogy az egészet nem közölhetjük s egyelőre csak azt jegyezzük meg, hogy ha **Rákosi Jenő** ezt vallja a házasság intézményéről, miért nem szállt síkra annak idejében teljes határozottsággal a — polgári házasság ellen és miért nem áll a revíziót követelők táborába?

Ez lenne a következetesség.

Az iskolaszék utolsó gyűlése.

Nagyvárad város községi iskolaszéke tegnap d. u. 4 órakor tartotta a városházban mint intéző hatalom utolsó gyűlését. Az utolsó gyűlésre a tagok szép számmal jelentek meg.

Jelen voltak: **Hegyesi Márton** elnöke alatt **Várady Zsigmond**, dr. **Grósz Menyhért**, dr. **Molnár Imre**, **Barry József**, **Stark Gyula**, **Mátéh Lajos**, **Száhlender Károly**, **Böszörményi Géza**, dr. **Thury Kálmán**, **Winler Lajos**, **Réz Mihály**, **Mezey Mihály**, dr. **Déri Ferencz**, **Istvánffy József**, **Ritók Zsigmond**, **Gábel Jakab**, **Bordé Ferencz**, **Materny Imre**, **Váradai Mór**, **Vadaj József**, **Vucskics Gyula** dr.

A gyűlést **Hegyesi Márton** elnök nyitotta meg; apróbb jelentések meghallgatásával kezdődött ez, így a könyvtár bizottság s a könyvtár számadásának felülvizsgálására kiküldött bizottságok jelentéseit tudomásul vették. Felolvasták az idegen illetőségű gyermekek statisztikáját; ebből kitűnik, hogy az összes beiratkozott 3000 növendéknek csak 6%-a idegen illetőségű.

A felügyelő igazgató s a polg. leányiskola nemleges jelentéseit tudomásul vették. A Gyermekbarát egyesületnek s az izr. nő-gyűlésnek a szegény tanulók ruházattal való ellátásáért jegyzőkönyvileg mondtak köszönetet.

Az iskolaszék új hatásköre.

Grósz Menyhért: Új korszak nyílik meg az új rendelet végrehajtása tárgyában. A rendelet a tanulmányi felügyeletet a kir. tanfelügyelőkre ruházza; ez az államosság előfutárja, azt előre

lehet látni, hogy az érdeklődés is meg fog csappanni. Helyes ez a rendelet a falusi iskolaszékekre, de a városi iskolaszékekre nem helyes, ezért indítványozza, hogy Budapest főváros példájára intezzen feliratot a miniszterhez, hogy Nagyvárad város iskolaszékét illetőleg helyezze hatályon kívül s állítsa vissza a status-quo szintre.

Gábel módosító indítványt tesz, kérni hiába; hanem igenis arra kéresek fel a miniszter, hogy a törvényhatósági joggal felruházott városok iskolaszékéi számára új utasítást adjon ki. Ily irányban keresse meg a hasonlszerű törvényhatóságokat.

Ritók nem akar érdemileg beavatkozni, bár elvileg osztja a felszólalók álláspontjait; de ma még nem merne beavatkozni. Sajátságosnak tartja, hogy a laikus elemet kizárja az iskolából; maga ez az intézkedés, mikor az igazságszolgáltatásba is bevonják a laikus elemet s azokkal kívánják az államot ellenőriztetni, ott, hol az ember becsületéről, szabadságáról, sőt az életéről van szó; meg van a törvény, amely a laikus elemet beengedi az iskolába, s jön egy rendelet, a mely a törvényt hatályon kívül helyezi. Most időelőttinek tartja bármely indítvány elfogadását, rendkívüli iskolaszéki gyűlés egybehívását tartja szükségesnek s ebből menne a részletes és indokolt előterjesztés a törvényhatóságához.

Várady egyesítendő a két indítványt. Az elnök áttanulta az utasítást s meg van győződve, hogy az iskolák áldozatul esnek e rendeletnek. A rendelet veszedelmes, a városokra nézve gyilkoló anyagot rejt magában; a felirat eszméjét ő is páriolja s a memorandumot egy bizottság készítse el; a bizottságba beválasztották: **Rimler Károly** elnöke alatt **Ritók Zsigmond**, **Réz Mihály**, dr. **Grósz Menyhért**, **Hlatky Endre**, **Bordé Ferencz** biz. tagokat.

Gábel szerint nem szükséges az újjáalakulás, csak az inkompatibilis tagoknak kell, — fájdalom — elhagyni a teret.

Dr. **Grósz** felüggosztendé a miniszter rendeletét júniusig, míg az iskolaszék mandátuma lejár.

Dr. **Molnár Imre** szerint alkotmányos miniszternek jogérvényes rendelkezéseit iskolaszék nem függesztheti fel, azt köteles tisztelettel tudomásul venni.

Ritók Zsigmond szintén ezen a véleményen van, a működést folytatni kell júniusig, csak az eltávózik helyét kell betölteni.

Dr. **Molnár Imre** a felügyelő állás megszüntetését illetőleg kijelenti, hogy annak a megszüntetése vagy épségben tartása a törvényhatóság joga, minthogy az állást ő szervezte.

Többek hozzászólása után az új utasítást tudomásul vették; az inkompatibilis tagok távozásra folytán megürült tagsági helyek betöltésére felkérlik a törvényhatóságot; a csoportigazgatókat behívják a gyűlésbe s a felügyelői állás szabályzatának revízióáért kiküldött bizottságot munkálatának beadására kérik fel.

Apróbb ügyek.

A polgári iskola parallel osztályainak a fentartása tárgyában a polgári és elemi iskolák tantesületének véleményét kinyomatják s tanulmányozás végett az összes tagoknak szétosztják, a kérdés tárgyalását a jövő gyűlésre halasztják.

A csoportigazgatók fizetését 300 koronában állapították meg s ennek a jóváhagyását kérik a törvényhatóságtól.

Az elnök búcsuja.

Hegyesi Márton a következő szavakkal vett búcsút: Mielőtt bezárnám utólszor a gyűlést, engedje meg az iskolaszék, hogy egy pár szóval búcsút vehessek. Ember vagyok, gyöngy vagyok, ha nem tettem többet és jobban mint a mennyit és a hogyan tettem, az nem az akaratomon mult, hanem a gyöngyességem. Míg szolgáltam mint elnök és főgondnok, mindig az iskolák fejlesztésére irányítottam tehetségemet, hű munkatársaim voltak; mikor idejöttem 28 osztály volt, ma van 58 osztály 60 tanítóval; nem volt hajléka, — ma már palotái vannak az iskoláknak; mindezt Nagyvárad város áldozatkésége eredményezte, s ez köszönhető

azoknak, kik az áldozatkészséget felbresztették; ebben oroszlánrésze van **Ritók Zsigmond**-nak (éljen). Midőn búcsuzom, azt kívánom, hogy ha visszanézek az iskolák ügyeire, ne hanyatlást, hanem fejlődést lássak; odaadó támogatásukat köszönöm, s kérem tartisanak meg jó emlétkben.

Dr. **Molnár Imre** méltóbbat illette a szólás, de az elnöktárs nem beszélhet; a ki ismeri a közszolgálat töviskoszoruját, teljesen méltányolni tudja **Hegyesi Márton** működését, melyeket hálásan köszön meg s jegyzőkönyvében örökíti meg.

A vámkezelés rendezése.

— Az új szabályzat tárgyalása. —

Nagyvárad város egyik legfontosabb bevételi forrása a vámszedés. Az eddigi kezelés nagyon gyatra volt s csak így követhették el hosszú időn át azokat a visszaéléseket, melyeket alig egy évvel ezelőt fedeztek fel.

Azt belátták, hogy okvetlen más rendszert kell behozni a kezelésnél, hogy a visszaéléseket ha nem is teljesen megszüntessék, de a minimumra redukálják.

A város **Komlóssy József** gazd. tanácsnokot, **Szűts Géza** tb. főszámvevőt és **Balogh Döme** törvényhatósági bizottsági tagot tanulmányutra küldte ki a nagyobb magyarországi városokba, a vámkezelést tanulmányozni. Ennek a tanulmányutnak az eredménye az a vámkezelési szabályrendelet, amelyet tegnap tárgyal a vámkezelést ellenőrző bizottság.

Rimler Károly polgármester elnököt, jelen voltak: **Ragány János**, **Balogh Döme**, **Mihály Adolf**, **Sulyok István**, **Komlóssy József**, **Lukács Odón**, dr. **Istvánffy István** jegyző és **Klemensz Péter** hely. vámfelügyelő.

Az ülés elején arról volt szó, hogy előbb adják ki a szabályzat-tervezetet a jogügyi és pénzügyi bizottságoknak, továbbá a vámszemélyzet nyugdíj jogosultságát vitassák meg. Azonban ennek mellőzésevel belement a bizottság a szabályzat-tervezet részletes tárgyalásába.

Az új szabályzat jó részben a régi nyomokon halad, azonban egyes főbb részei lényegesen eltér a mai kezeléstől. Az az alapsíve, hogy kevesebb, de jobban díjazott személyzet kezelje a vámokat. A mostani jegyek helyett tömb-jegyek lesznek s a vámoknál ambuláns vámszedők a szekereknél adják a jegyeket. Ezáltal a torlódásoknak akarják elejét venni.

A vámkezelés felett a gazd. tanácsnok gyakorolja a főfelügyeletet. Alkalmazva lesz a terv szerint 1 fővámellenőr a mostani 2400 korona fizetéssel, de lótaraszt nem kap, hanem a város tart fenn a vámellenőrzés részére egy fogatot. Mint eddig, 6 vámszedő marad, de 800—800 korona fizetés és négynek természetbeni lakással; a másik kettő 200—200 korona lakbért kap. 4 helypénzszedő 1000—1000 korona fizetéssel, 4 első osztályu ellenőr 1400 korona és 4 másod osztályu 1200 korona fizetéssel, szükség esetén még két III. oszt. ellenőr lenne 1000—1000 korona díjazással, míg 2 vásártéri felügyelő lakás és 800—800 korona fizetés-sel.

A bizottság ezen beosztást elfogadta; **Ragány János** főszámvevő azonban ellenkező álláspontját jegyzőkönyvbe vétette. Szerinte ezen rendszer által az ellenőrzés csökken.

Az összes vámosokat, s a főellenőrt is, mint a béreseket, szolgálati szerződéssel fogadják fel a polgármester és bocsátja el. Nyugdíjgyújtik nem lesz; tartoznak vizsgát tenni s három hónapig próba szolgálatban lesznek.

Ragány János a nyugdíj jogosultság fentartása mellett szólalt fel, de eredménytelenül.

A szabályzat-tervezetet a jogügyi bizottság elé fogják terjeszteni.

Erdekes ujtás még a szabályzat-tervezetben, hogy a piaci helypénzt a vámoknál szedik, holott ezt a miniszter egyenesen megtiltotta, s azon kifogásra, hogy sokan az utcákon adják el áruikat s így a piacot elkerülve,

károsítják a várost, kijelentette a miniszter, miszerint ha ezt megakarja akadályozni a város, szabályrendeletben tiltsa el a piacon kívüli árusítást. Erről azonban mit sem akarnak tudni a városházán.

Sőt még tovább akarnak menni. Tervbe vették, hogy a vámsorompóknál szedjék mindjárt a hidvámokat is. Igaz, hogy így nem kellene vámszemélyzetet alkalmazni a hidaknál; de milyen igazságtalanság lenne, ha azoktól is megvennék a hidvámokat, akik nem mennek keresztül a hidon. Ilyent még Törökországban sem mernek megkísérelni.

UJDONSAGOK.

A kath. egyetek felirata.

Ismételten megemlékeztünk róla, hogy a kath. egyetek országos szövetségének küldöttsége Rómába indult s tegnap, nov. 27-én nyújtotta át a Szentatyának a magyar katolikusok jubileumi feliratát. A felirat szövege most jelent meg a kath. egyetek hivatalos közlönyében. Klasszikus latinsággal van fogalmazva s tartalma a következő:

A felirat első sorban megemlékezik arról, hogy Krisztus földi helytartója a magyaroknak mindig kedves, kegyes atyjuk volt, miért is a magyarországi katolikus egyesületek szövetsége a jelenlegi pápát, a jubiléus XIII. Leót hódolattal üdvözli, mint akitől felvilágosítást és erőt esdekel.

Ebben a szövetségben egyesülnek az ifjúsági, ájtatossági, gazdasági, társadalmi katolikus körök rang-, kor- és nemi különbség nélkül s mindannyian védnökei a magyar püspökök.

Hogy pedig e körök és szövetségük úgy a haza szeretetében, mint az egyházhoz való ragaszkodásban gyarapodjanak, segélyeszközöket a Szentatyánál keresnek, ki az egész világ tanítója és a magyaroknak kiváló jóakarója mint azt encziklikáiban és allocuációiban sokszor kifejtette.

Üdvözik tehát dicsőséges uralkodásának jubileus évfordulója alkalmából és könyörögnek Istenhez, hogy a jubiléus pápát áldja meg erővel, egészséggel és még hosszú élettel.

Végül áldását kéri, hogy amit kezdeményezett elvben, tettekben is nyilváníthassák rendületlen hitben és hűségben az apostoli Szentszék iránt.

A feliratot elsőnek Zichy János gróf elnök írta alá.

A többi aláírások száma mintegy negyven ezer.

Katicza férjhez megy.

No de ilyet!

Katicza férjhez megy!

Hát tud az az üde baba arcú szigorú ráncokba húzódni, mikor a szakácsnéét számoltatja bevásárlások után? Tud az a mosolygó, tiszta, nagy, gyermek szem haragosan villámlani, mikor férjem uram későn jön haza? Borzasztó! Talán 1/8-kor 7 óra helyett? Az asszonyoknak szüksége van ám ilyen fegyverre s Katicza honnan veszi?

El tud-e válni Mamától, akinek karjára úgy szerette hízva simogatói szöszke fejét? Ki fog a papa nyakába ugrani diadalmas arccal, mikor mégis rövid időben jött haza vacsorálni a szokott 3 percz késés helyett s rossz nyelvek czélzást tettek a hó-

fúvásra, mint közlekedési akadályra? Ki fog majd féltékenyen duruzsolni: »Nagybácsi, hát téged mindenki szeret, hát mi marad akkor nekem?»

Pedig ha asszony lesz Katicza, mind ott hagyja őket egy ember kedvéért.

Soha ilyet!

De hát el kell hinni, hogy Katicza nagy leány, Katicza menyasszony, hiszen egy tenyérnyi fehér papiros hirdeti »Wolafka Katicza és Gyenes Kálmán mérnök jegyesek.«

Gratulálunk ez örömhírhoz és kívánjuk, hogy azért a hármasszeretettért, amit elhagy, amaz egy úban minden kárpótlást feltaláljon és maga helyett zavartalan tiszta boldogságának tudatát hagyja övéi között.

Az új vasutállomás átvétele.

Három évi nagy munka után végre teljesen elkészült a nagyváradai új vasutállomási épület. A régi felvételi épület helyén áll az új, nem valami pazar fényű s nem sokkal nagyobb épület. Az épület közepén van a bemenet, mely egy nagy csarnokba vezet, hol a személypénztárak és a podgyászpenztár van elhelyezve. Jobb oldalon az I-ső és II-od osztályú váró- és éttermek, a kapusok szobája van, baloldalon pedig a III. osztályú váró és étterem, az állomásfőnöki hivatal, a forgalmi és távirtdi hivatalok vannak elhelyezve. Az emeleten az állomásfőnök és a tisztviselők lakásai vannak.

A peron előtt állott régi rozoga faalkotmányt, mit elbontottak, újból nem fogják felépíteni, hanem ezt az épület előtt végig vonuló folyosó pótolja.

Az épületet hivatalosan már átvették Rimanóczy Kálmán építészről. A kolozsvári üzletvezetőség részéről etedi Herczegh Lajos főfelügyelő, a pályafentartási ügyosztály vezetője, Sebész Béla főmérnök és Buzásy Albert mérnök jelent meg, az állomás részéről pedig Butyka Lajos állomásfőnök.

A régihez képest elég jól fest az új épület, de nem hisszük, hogy ez Nagy-Váradnak végleges vasuti indóháza legyen. Nagy-Váradnak sokkal nagyobb a forgalma mint Debreczennek vagy Pécsnek s mind a két helyen hasonlíthatatlanul nagyobb és szebb vasuti indóház van.

Egyelőre ez is haladás. Egy-két évtizedre megteszi a szolgálatot.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fel 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* A premontréiek gyásza. Egy rokonszenves, fiatal tanár haláláról értesülünk. Sztrache Tivadar, a ki évekkal ezelőtt Nagyváradon működött, Meránban hosszas szenvedés után meghalt. A megboldogult fiatal premontréi, a rend képzett és munkás tagja volt s itt Nagyváradon is rokonszenves modoráért közkedveltségnek örvendett. Tanári működése mellett, irodalmi működést is fejtett ki. Több esztetikai értekezést bocsátott közre, többek között Sonnenfels dramaturgi működéséről. A fiatal embert tudóvész döntötte korai sírjába.

* Jóváhagyott alapítványi számadások. Nagyvárad város öt olyan alapítványt kezel, amelyeknek kamatait középiskolai tanulók nyelik ösztöndíjjul. Ezek az alapítványok a következők: Pollák Ede-alapítvány, a Sonnenfeld-féle, Brüll Lipót, Személy Kálmán és Gyémánt

Jenő alapítványok. A belügyminiszter az alapítványok 1901. évi számadását jóváhagyta.

* Mascagni humora. A »Gaulois« írja, hogy Mascagni második letartóztatása Boston művészkörében s az idegenek közt nagy visszatekintést szült. Kérvény kering a városban, amelyben tiltakoznak az ellen az eljárás ellen, amely Mascagnit érte. Ennek dacára is a maestro, úgy látszik, bizonyos rezignált humorral fogadja az újabb letartóztatásokat. A lakása ajtajára ugyanis a következő angol nyelven írt plakátot akasztotta ki: »Figyelmeztetés. Főkéretnek azok a személyek, akik Mascagni Pietro urat letartóztatni óhajtják, hogy a sorrend megállapíthatása végett nevüket előzetesen írják fel egy ívré, hogy számot nyerhessenek. Kedvezmények ez idő szerint nem adathatnak.«

* Repülő kötőtű, mint fizikai készülék. Meglepetés érte tegnap a nagyváradai tanítónöket. Kaptak u. i. egy ugynevezett fizikai készüléket, mely áll a következő részekből:

1. egy kötőtűből;
2. ezzel össze van forrasztva egy kicsi korong;
3. a kicsi korong alatt a kötőtűn forog még öt más korong, melyek következetesen nagyobbodnak, de melyek közül következtelenül hárman négyféleképp vannak kilyuggatva.

A tanítónök konferenciára gyűltek össze, hogy meghatározzák, mi lehet az a furcsa készülék? Sehogy sem tudták kisütni, a kötőtűhöz pedig csak az a használati utasítás volt csatolva, hogy:

Fizikai készülék.

Végre is egyik tanítónök kitalálta. Ez egy része annak a repülőgépnak, a melylyel a Katonavárosra beosztott tanítónök esős időben egészségük veszélyeztetése nélkül fognak járni iskolába; csak egy kicsit kell még várniok, míg a kötőtűhöz a repülőgépet is feltalálják.

* Krupp halála. Mint egy nápolyi távirat jelenti, Capri szigetének képviselőtestülete elhatározta, hogy az elhalt Kruppnak emléket fog állítani Capri szigetén. Egy esseni távirat jelenti, hogy Krupp utolsó szavai ezek voltak:

— Én itt hagyom ezt a világot minden harag nélkül és megbocsájtok mindazoknak, a kik vétettek ellenem.

Pár percczel halála előtt végintézkedéseket tett és ezekben főképpen feleségével és leányaival foglalkozott.

* Egy veszedelmes betörő elfogatása. A szerdai számunkban megírtuk, hogy a rendőrség alapos kutatás után Drugás Míru b. utcai napszámos kifosztóit, — kik az ismert tárczadobás módszerével csikarták ki a szegény napszámostól százharmincz koronáját — Papp Illés és Fapp György notórius tolvajok személyében kézrekerítette. A vallatást Baranyi rendőrbiztos eszközölte, ki a tettesek egyikéről Papp Györgyről szennázciós dolgot fedezett fel Pappról ugyanis kiderült, hogy a rendőrség ő benne egy híres betörőt fogott el, a ki Vlagyikán Tógyer nevű társával, ki vidéken elkövetett betörés miatt jelenleg vizsgálati fogoly, az elmúlt hónapokban tizenkét helyen követett el betöréses lopást. Es pedig: Koho Dávid borkereskedő Kossuth-utcai lakása pinceszéből zsirt és bort, Kurländer és Ehrenfeld zöldfa-utcai fűszerüzletéből nagymennyiségű árucikket, Wallerstein nagypiaczteri bőrtüzetből talpokat és egyéb bőröket, ugyancsak a Nagypiaczteren levő Lefkovits-féle ruharaktárból nagymennyiségű ruhát, Benedek Dávid vámbház-utcai lakásából a padlásról ruhát és ágyneműket, Lebovits Hugó Liliom-utcai üzletéből egy zsák dohányzikket, Leichtman Salomon Gilányi-soron levő szalócs üzletéből egy órát és 80 korona készpénzt, Zelmovits Márton Baross-utcai ószeres üzletéből, hova a háztetőn keresztül másztak be, két zsebórát és 240 korona készpénzt, Oláh Ferencz hentes nagypiaczteri raktárából 60 kiló szalonnát, az

Ulmann-ház pinczehelyiségéből egy pálinkával telt 25 literes korsót — egy másikat eltörtek, — Spitzer Lajos kereskedőtől négy párnát, a közközház melletti Popper-féle házban Czeglédy Jeremiás hentes kárára hentes árukat és készpénzt loptak el. A veszedelmes betörők az ellopott holmikat nem adták el, hanem »jó ismerőseikhez« szállították, kik szívesen vállalkoztak kellő haszon mellett az orgazdai szerepre. A vizsgálatot vezető Baranyi rendőrbiztosnak sikerült az orgazdák neveit is kipuhatolni, de most a vizsgálat érdekében az orgazdákat nem leplezték le. A nyomozás nagy erővel tovább folyik.

* A süteményelárusítók szövetkezése. A helybeli süteményelárusítók Vastag István, Samanés Sándor és Dékán László személyében háromtagú küldöttséget menesztettek tegnap délelőtt a főkapitányhoz, kik társaik nevében bejelentették, hogy 29-én szombaton nyilvános gyűlést tartanak a végből, hogy testület alakuljon. A mozgalom célja főként az, hogy miandayján, kik sütemény elárusításával keresik kenyerüket, tiszta ruhában jelenjenek meg az elárusító helyeken és tiszta kosarakból szolgálják ki a vevő közönséget. E mellett még a netán károsult sütőiparosokat kárpótolni is akarják befizetendő tagdíjaikból. Kiköni óhajtják, hogy a testület tagjai csak rendőrségi igazolvánnyal ellátott s oly egyének lehessenek, kiket ők maguk a testület köteleibe befogadnak. Tervük keresztülviteléhez kérték a főkapitány támogatását, ki azt készséggel meg is ígérte.

* Találtatott egy vizsla és egy karperec. Igazolt tulajdonosai a rendőrség 4. sz. szobájában személyes jelentkezés esetén átvehetik.

MULATSÁG.

Az Otthon bálja. A nagyváradai tisztviselők Otthona elhatározta, hogy nagyszabású, fényes elite bált rendez. A bál január hó 17-én lesz, amely nap bizonyára nevezetes dátumot jelöl a farsang kalendáriumában. A ragyogó bált a Kereskedelmi Csarnok termeiben tartják.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Casanova (premier.)

Szombat: Casanova.

Vasárnap este: Ripp. (Rédei Szidivel.)

A decemberi műsor.

Állandóan üres ház előtt játszik a nagyváradai színház. Még olyan kitűnő művet is, mint »A föld«, alig néz meg a bemutató előadásán a közönség. Nem jár színházba a nagyváradai közönség, amely pedig a művészet iránti szeretetéről híres.

Tagadhatatlanul egyik oka a színházlátogatási kedv megcsappanásának a rossz megéheztési viszonyokban keresendő, de mégis az a legigazabb, hogy az a sok gáncs, ócsárlás, kifogás idézte elő a közönség mostani magatartását.

Somogyi Károly most újra szervezi a társulatát; hogy mennyire sikerül, a jövő mutatja meg. Míg a szervezést befejezi, azon régi panaszt akarja orvosolni, hogy az új darabokat a többi színházoktól nagyon elkésve adja elő.

A december hónapra kitűzött darabok műsorát tegnap mutatta be a színházi bizottságnak s öt új darabot vet fel a műsorba.

A színházi bizottság ülésén ezuttal nem volt semmi hevesebb vita. Lefolyásáról a következőket adjuk:

Mezey Mihály elnökölt és Farkas Izidor, dr. Gyémánt Jenő, Stark Gyula, Kőszeghy József, dr. Kornstein Lajos, Beczkay Lajos, dr. Déri Ferenc tagok és Erdélyi Miklós titkár voltak jelen.

Mezey Mihály előterjesztette a Somogyi Károly színházgátnak által december hónapra kitűzött színdarabok műsorát, a következőkben:

Casanova,	Menyem,
Tiszt urak a zárdában,	Karácsony (uj),
Niobe (uj),	A föld,
Sevillai borbély (opera),	Házasadjunk (uj),
Vesztaszüzek,	Czigány Panna,
Gésák,	Ember tragédiája,
Katalin,	Végrehajtó,
Loute (uj),	Ocskay brigadéros,
Halálos csend (uj),	Szökött katona,
Haza,	Falu rossza,
Csók,	

A bizottság tagjainak egy része a közönség azon óhaját fejezte ki, hogy a Gerolsteini nagyhercegnőt és a New York szepét adja elő a színháznak.

Erdélyi Miklós titkár kijelentette, hogy Somogyi Károly a Gerolsteini nagyhercegnőt már előadásra tűzte, Rédei Szidivel, azonban ezt megelőzőleg a Niobet akarja bemutatni. A Gerolsteini nagyhercegnőt január hó folyamán hozzák színre.

A bizottság kifejezte azon óhaját, hogy a New York szepét is tűzze ki előadásra az igazgató. Egyébként a műsort észrevétel nélkül elfogadta.

Bejelentette továbbá Erdélyi Miklós titkár, hogy az igazgató egy kitűnő prim hegedűst, concert muzsikust szerződtetett, aki már belépett a zenekarba. A bizottság örvendetesen vette tudomásul, s ezzel véget ért az ülés.

Görög rabszolga. Rédei Szidi félreterette a szerepkörét. Ma már a szubretti-primadonnáknak két osztálya van: egyik a modern operettek, chanson-szerű énekek és sok tánczszal, másik a régi stílus operettek, táncz nélkül, de klasszikus énekekkel. Rédei Szidi a második osztályba tartozik, míg Aspázia szerepe az elsőbe. Természetes, hogy így Rédei Szidi sikere nem volt teljes. Szép énekeit igaz élvezettel hallgattuk, de biz a táncza fölöttékevessé könnyed. Pedig Aspázia szerepében eddig tüzes tánczhoz voltunk szokva! Hagyja meg tehát az igazgató Rédei Szidit az ő szerepkörében s játszassa le vele gyöngébben másnak kitűnő szerepét. Így aztán a tegnapi estén legtöbb élvezetet nem a primadonna, hanem Bilkey Irén szerzett, a kinek játéka, könnyed táncza viharos tapsokat kapott. Székely Anna gyönyörű éneke s a többi szereplő egyes játéka biztosította az operettnak az ideát is a sikert.

A zenekar és az énekkar néhol kergelődött játszottak: hol egyik volt elől, hol a másik.

Ripp. Vasárnap este Rédei Szidi, az új primadonna, a gyönyörű muzsikája »Ripp«-ben lép föl. A czimszerepet ezuttal is Pintér Imre játssza, kinek ez egyik legjobb szerepe. Azt hisszük azonban, hogy a jeles művésznek némi aggodalmi vannak ezuttal. Nem maga miatt, hanem a két legkisebb szereplő miatt. A két gyekekszerepet ugyanis Pintér Imre kis fiai játsszák.

Casanova. Ma, pénteken este mutatja be a Szigligeti-Színház Faragó Jenő és Barna Izsó nagyszerű operettjét, a »Casanova«-t. A darab szereposztása ez: Sátán, Petrucchio, XV. Lajos, Mózes — Tóth Elek. Sátán felesége, Marion, Pompadour, Lia — Amon Margit. Napoleon, Bakter, Pero — Bérczi Gyula. Casanova Jakab — Pintér Imre. Barbarina Stella — Bilkey Irén. Nanette, Heloise, Zoé — Székely Anna. Mariana — Orley Flóra. Bellino-utcai tánczosnő — B. Horváth Irma. Lucie — Márkus Aranka, Theresa — Peterdy Etel. Náthán — Szathmáry Arpad, Bilkey Irén, Orley Flóra, Székely Anna és Márkus Aranka a darab sikere érdekében vállalkoztak kisebb szerepekre. Az operettnél gyönyörű balletszámok vannak,

többek között a női kar lejt egy gyönyörű menüettet, Kulinyi Mariska valczert tánczol, Peterdy Etelka tarantellát. Amon Margitnak is vannak szép tánczsámái.

A zenekar új erői. Már jelentettük, hogy a színházi zenekar jeles új erőket kapott. Legjobban ismét nagyszerű akvi icziót csinált a zenekar. Primhegedűsnek sikerült szerződtetni Eidler György bécsi koncerthegedűst, egy igen jónevű művészembert.

A legrövidebb kritika. Egyik vidéki lapársunknak elve lehet, hogy: röviden, de velősen. Ezt az elvet a színházi kritikában juttatta érvényre legutóbb; szólt ugyanis a kritika következőképen:

A rezervisták

Hétfő, nov. 24.

Szépén sikerült

Szól.

Ez csakugyan rövid és velős kritika. Van czíme, dátuma, a kritikus aláírása s ráadásul két szó bírálat is.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 71.

Bérlet 57. sz.

Ma pénteken, 1902. november 28-án:

CASANOVA.

Operette.

SZEMELYEK:

Sátán, Petrucchio, XV. Lajos,	Tóth Elek
Mózes — — — — —	
Sátán felesége, Marion, Pompadour, Lia — — — — —	Amon Margit
Napoleon, Bakter, Pero — — — — —	Bérczi Gyula
Casanova Jakab — — — — —	Pintér Imre
Barbarina, Stella — — — — —	Bilkey Irén
Nanette' Heloise, Zoé — — — — —	Székely Anna
Marina — — — — —	Orley Flóra
Bellino (utcai tánczosnő) — — — — —	B. Horváth Irma
Bettina — — — — —	T. Pogány Janka
Lucie — — — — —	Márkus Aranka
Tonina — — — — —	Kulinyi Mariska
Náthán — — — — —	Szathmáry Arpad

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Tamlászkék 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., középső 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártaszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szombaton, november 29-én:

CASANOVA.

Operette.

Igazságszolgáltatás.

Rabló pajtás.

Mostanában nap-nap után együtt ülnek az esküdtszék megszokott alakjai. A hivatalos komolyságu bírák, a gyanakvó ügyész, a tagadó védő s unott kötelességtudással az esküdtek.

Lézeng egy pár kíváncsi hallgató is s ott ül rabdarócruhában a tárgyalás központja — a vádlott.

Tegnap éppen egy kitanult, sokszor büntetett oláh legény volt ez a központ, a ki fortélyos tagadással védekezett a ránehezülő rablás vádjával szemben.

Tagad mindent, válaszol mindenre gyakorlati találékonysággal.

Mikor kézbe fogható bizonyítékokkal elébe tárják, hogy dulakodás közben az ő arcát is összekarcolászták, azt feleli:

— Nem az kérem, hanem a beretvával vágtam meg.

Mikor pedig bizonyítják előtte, hogy a bűntény után még egész friss volt arcán a seb, arra is talál feleletet:

— Igen, mert mindig felkapartam.

Nem hiába, hiszen ötször ült már fegy- és fogházban vegyesen . . .

Tegnap 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást Nagy Ferencz elnök s a következő esküdteteket sorsolták ki:

Esküdtetek: Ländler Ferencz, Huszár Károly, N. László János, Csepregi Mihály, Fuszak Lajos, Jelinek Ferencz, Popovics György, Oo Mihály, Freiberger Albert, Böszörményi Lajos, Steiner Beniamin, Dutkay Dezső.

Pótesküdtetek: Biczó János, Madarász Gyula. 10 óra felé járt az idő, mikor bevezették a vádlott Leukucza Illiet, s ennek kihallgatása után a kirablott Dolga Józsefet, a kik előadták a nevezetes este történetét, s ezek vallomásaiból következtetve; így történt a dolog:

Szeptember 25-én Pusztá-Szuszárd korezmájában idogált Leukucza Illie, mikor a szomszéd faluból hazaérkezett Dolga József, s ő is betért a korezmába, Dolga József vásárról jött, s nagyobb összegű pénz volt nála, nevezetesen 33 forint. Dolga pálnokát rendelt, s Leukucza-t is kínálta. Itak. Dolga panaszkodott, hogy hideglelés, s egy kabátot kért, míg haza tér. Pakolódzás közben észrevette Leukucza, hogy Dolgánál pénz van, több pénz, mint reudesen, tehát felállott ő is, s utána ment.

Ahol ketté vált volna utjuk a dombtetőn, Leukucza hátulról birtelen földre teperte a hideglelés, szűlő Dolgát s késsel fenyegetve a pénzét követelte. A földre tepert ember szerencsére kiverhette kezéből a kést s így csak a botjával ütlegelte tovább Leukucza, míg végre sikerült zsebéből kitépni a pénzes zacskót.

A véresre vert Dolga nem üldözhetette a rablót, a ki elmenekült. Csak a csendőrök kerítették kézre, s ma már bírái előtt áll.

A tegnapi nap a tanokihallgatásokkal telt el s csak ma terjesztik elő a vád és védelmet Korn Lajos kir. ügyész és Thuri Károly ügyvédjelölt.

Élelet az esti órákra várhatunk.

ZENE ES MUVESZET.

A biharmegyei és nagyváradai nőgyűlés hangversenye.

A biharmegyei és nagyváradai nőgyűlés, mely mindig a legfényesebb sikert estélyeket szokta rendezni, f. évi december hó 28 án ismét egy kitűnőnek ígérkező hangversenyt rendez, melyen hírneves művészek és művésznők fognak közreműködni. A hangverseny sikere érdekében máris nagyban buzgókodnak a nőgyűlés összes tagjai, élükön özv. Báró Gerliczy Felixné elnöknővel. A rendezőség oly művészeket nyert meg közreműködésre, kik egymaguk is biztosítják a hangverseny sikerét.

Többek között közreműködik: Geyer Stefike hírneves hegedűművész lánya, ki három évvel ezelőtt már Nagyváradon szerepelt, ugyancsak a nőgyűlés hangversenyén. Azóta európai körutón is volt s a hol csak megfordult mindenütt fényes sikere volt.

Király Józsefné nagyszalonai tanár neje énekelné fog, akiről a sajtó a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg minden fellépése alkalmával. Polonyi Elemér kitűnő budapesti zongoraművész fogja kísérni, ki tehetségével és művészetével úgy Budapest mint majd az egész ország közönsége előtt már is nagy hírnevet és dicsőséget vívott ki magának.

A részletes műsort később fogjuk közölni.

TANUGY.

Katholikus pedagógia. E kiváló folyóiratnak Gyürky Odón szerkesztésében megjelent a 3-ik füzetje következő tartalommal: A katolikus pedagógia elméletéhez. Irta: Agathon Waitz Tódor pedagógiaja. (Folytatás.) Irta: Bihari Ferencz főgymnáziumi tanár. Az eszmék fontossága a pedagógiában és közlésük módszere. (Vége.) Irta: Karácsony József, tanítóképzői igazgató. Apáczai Cseri János. Irta: Olasz József dr. A Mária-kongregációk. Irta: Komárik István S. J. Az első német iskolák. Irta: Z. A. G. Irodalom. (Hudyma: A virágok és rovarok kölcsönösségének titkai. Ism.: B. F. — Szitányi: Esz és szív. Ism.: B. F. — Bartha: Rendszerez magyar nyelvet. Ism.: Vucskits Jenő. — Prónai: Magyar olvasókönyv. Ism.: Vucskits Jenő.) Vegyesek. (Schlauch Lőrincz dr. — Országos értekezlet a Mária-kongregációk ügyében. — Errettési útán. — A katolikus egyetem kérdéséhez. — Egyetemek Angliában. — Kétféle mérték. — Virchow, a diák. — Egyetemi tandíjak. — Orosz közép-oktatási reform. — Tanáregyletek.) Beküldött művek. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV. ker., Molnár-utca 11. (Kath. Kör.)

IRODALOM.

A votív misék és requiemek. Erdekes liturgikus tartalmu füzet jelent meg a magyar könyvpiaczon. Tower Vilmos győri áldozópap írta. Rovatos táblázatokban összeállítva adja a füzetben az összes tudnivalókat a votív misék és requiemekről. Alapos széleskörű liturgikus tanulmányok eredménye ez a táblázatos összeállítás, melynek jó hasznát vehetik a papok. E munka — mely latinul van írva — külföldön is feltűnés keltett, Kunz, Erker, Schmidt és más hírneves liturgikus írók dicsérrel emlékeztek meg róla. A szépen kiállított füzet a Stephaneum nyomdájából került ki. Megrendelhető a Szt. István társulatnál (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28.) ára 1 kor. 50 fillér.

Rákosi Viktor munkái. A karácsonyi könyvpiac nagy újdonságából, Rákosi Viktor munkáiból Révai kiadásában megjelent a következő négy kötet: I. *Elnémult harangok.* Regény. II. *Galambos Pál naplója. Jobbadán Mihály utazása Amerikában.* III. *Sipulusz humoros elbeszélései.* IV. *Sipulusz humorreszkei.* Ezentul felévenként jelenik meg 4—4 kötet. A gyűjtemény további kötetei tartalmazni fogják: Sipulusz humorreszkei és humoros elbeszélései körülbelül 5 kötetben, továbbá: »A bujtogatók«, »A polgárháború«, »Téli regék«, »Egy falusi Hamlet« című regényeket, »A falu meg a város«, »Korhadt lakrészek« című novella-köteteket, »Köborlás itthon és idegen földön« című utirajzot, továbbá legjobb farcait és elbeszéléseit.

REGÉNY-USARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienklewicz Henrik. 148

Elől ment a törpe, a lángos serpenyővel világítva. A hercegkisasszony, akit mély álomba ringatott a Horpyna itala, nem ébredt föl, csak a szemét hunyorította néha össze, amelyet bántott a lobogó láng fénye. Arczára piros lényt vetett a láng, talán szép álmok is szövődtek a fejében, mert édesen mosolygott, miközben úgy vitték, mint valami halottat. Bohun merőben nézte s folytonosan úgy érezte, hogy megszakad a szíve.

— Edes szerelmem! En szép kedvesem! — dadogta és vad, zordon arcán szelid mosolygás futott végig: a szerelem megtisztította egy percze a sok salaktól.

A mellette ballagó Horpyna megnyugtatta: — Mire az álmából fölébred a kisasszonyka, már meg is gyógyult.

— Hála legyen az Urnak!

A kozákok közben lerakták a lovakról a podgyászt és butodarabokat, szőnyegekkel a más midenfélre Barban zsákmányolt drágasákokat czipeltek be a házba. A vendégszoba kandeliójába jókora fahasákokat vetettek, függönyöket hordtak elő, főszegezték a csupasz falakra. Bohun nemcsak arról gondoskodott, hogy biztos zár alá tegye elfogott madarát, de arról is, hogy ékes legyen a kalitkája. Azt hitte, hogy egy rab madár gyorsabban beleszokik a fogságba. Maga is ájtott a malomból s ott volt a szeme mindentűt a munkán. Már az éj világozott, a sziklák csucsaik ködbe veszték és a kalapácsok tompa zuhogása még egyre hallatott. Az egyszerű pusztai parasztszoba aranyos remmé változott s mikor végre szőnyeg és függöny takart minden talpalattnyi teret falon és padozaton, behozták az aivó hercegnőt is és puha, daadó párnákra fektették. Azután elcsendesült minden, csak az istállóból hallatszott még kis ideig hangos kacagás, a lónyerítéshez vihogásba hasonló. A fiatal varázslónő kergetőzött odabenn a kozákokkal és osztogatta nekik vegyesen a nyaklevest, meg a csókot.

II.

Magosan járt már a nap az égen, mikor reggei fölbredt a hercegkisasszony. Elő pillantása a szoba mennyezetét érte, onnan aztán lassan siklott alá s szertejárt a szobában. A visszatérő öntudat még csatázott fejében az álmai utolsó foszlányaival. Csodálkozás és szorongás váltogatta egymást az arcján.

— Hol vagyok? Honnan is jöttem ide? Kinek a hatalmába estem? Álmodom még, vagy fölébredtem? Kie ez a sok drága, fényűző holmi körülöttem? Mi történik velem?

Igy kergetőzött agyában a sok kérdés és mintegy fellelőtül egyszerre szeme előtt látta a Bar ostrománál történt iszonyatosságok képeit. Most már mindenre emlékezett. A sok ezer nemesnek, polgárnak, papnak, szerzetesnek és gyermeknek a lemészárolására, a csöcselék vértől pszkos arczára, amelyek köré nyakukra az áldozatok még füstölgő beleit fonták az elvadult kozákok. Emlékezett a részeg tömeg erdőtozására, a föld színéig lerombolt városra szakadt utolsó ítéletre, s emlékezett már a Bohun megjelenésére s az elhurcoltatására is. Arra is emlékezett, hogy a kétségbeesés egy szörnyű perczében keblébe dőlt a kését. Hideg verejték gyöngyözött a homlokán. A kés valószínűleg nem hatolt mélyre, mert már szűzben volt a fájdalma s érezte, hogy él, hogy egészség és erő meggyarapszik újra majd benne. Arra is emlékezett végül, hogy sok, sok ideig vitték őt nyugágyon, a lovak hátán. Hol van mostan? Valami várban, biztonságban, tul a veszedelmen? Szeme újra végigjárt a szótát. Az ablakok, paraszti szokás szerint, kicsinyek és négyszögletesek valának, át rajtuk nem lehetett látni, mert üveg helyett vékony, áttetsző hártya lap volt a táblájok. Mindez paraszti-kunyhóra vallott, de az ellenkezőjét tanusította a pompás berendezés. A mennyezetet hatalmas, biborpiros lepel takarta, arannyal himezett csillagok és holdak integettek alá, az alacsony, keskeny falakat is eltakarta a sok drága kelme, e padlót egy sokszínű szőnyeg, amely virágos mezőhöz volt hasonló. Mindenfelé aranyrojt, selyem, bársony, dagadó, puha párna. A napvilág belopódzott ugyan az ablak hártáján át, de elveszett a szoba biboros és ibolyás színében, a selyem erős kékjében.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOR.

Támadás az angolok ellen.

Madrid, nov. 27. A Heraldo jelenti Lizsazonból: Arra a hirre, hogy 6000 angol matröz partra fog szállani, hogy a portugál királyné tiszteletére tartandó szemlén jelen legyen, több lap felszólítja a lakos-ságot, hogy ha az angolok csakugyan partra szállnak, támadják meg őket. (M. T. I)

Az aradi sikkasztás megtérítése.

Arad, nov. 27. (Saj. tud. táv.) Az aradi Ipar és Népbank mai közgyűlésén elhatározták, hogy elsikkasztott 300,000 koronából 77,000 koronát az igazgatóság és felügyelőség megtérít. A még maradó hiányt leírják a tartalékalapból.

Sztrájk.

Marseille, november 27. A sztrájkolók tegnap este elhatározták, hogy tovább sztrájkolnak. Egyes sztrájkoló csoportok megakadályozták a hajók elindulását. (M. T. I.)

Három milliós sikkasztás.

Páris, november 27. A L'Esperant biztosító-társaság irodáiban egy feljelentés következtében házmotózást tartottak. A társaság igazgatója megszőkött és állítólag 3 millió frankot vitt magával. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Kövek és Törés

Törés jelentése.

A "Törés" eredeti leírata.

Külföldi.

	Budapest, nov. 27.
Magyar hitel	662
Magyar hitel	697
Államkötvény	8750
Államkötvény	465
Magyar hitel	46450
Magyar hitel	
Magyar hitel	

Határidők.

	Budapest, nov. 27.
Buza októberre	7.78
Buza áprilira	5.82
Tenger	6.71
Rozs okt.	6.39
Zab apr.	11.90
Káposzta, ropcsa, sng.	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. nov. 27-én.

Magyar aranyjárdék 4%	120.85
Magyar koronajárdék	97.75
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 3 1/2%	
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.
Italmérési jog megváltási kötvény	100.
Horevith-szlavónföldterhermentesítési kötvény	98.
Magyar nyereséj-sorozatjegy-kölcsön	199.50
Törzsszabályozás szerinti sorozatjegy-kölcsön	156.50
Osztrák járadék papirban	100.75
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	100.
Osztrák államsorsjegyek	150.50
Osztrák magyar bank részvény	15.50
Magyar hitelbankrészvény	700.50
Osztrák hitelintézet részvény	687.
Párisi visita	95.15
20 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Németbirodalmi márka	116.90
Londoni visita	23.20
20 márkás arany	23.41

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

4738—1902. évi. szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye és Nagyvárad város főispánjának 980—902. sz. a. intézkvénye alapján a Nagyvárad thjf. városnál elhalálozás folytán üresedésbe jött városi levéltárnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, akik ezen élethossziglani kinevezés által betöltendő és a szervezeti szabályrendelet értelmében 1800 korona fizetés és 400 korona lakbér illetményvel javadalmazott nyugdíjgennyel egybekötött városi levéltárnoki állást elayeroi óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 13. § ában előírt elméleti képesítésüket igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvényüket Dr. Beóthy László főispán urhoz f. évi december hó 15-éig

d. u. 5 órájáig annyival is inkább nyújt-sák be, mivel a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak. Nagyvárad, 1902. november hó 24-én.

Rimler Károly,
polgármester.

57.

Belépési felhívás!

a filléres TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET IV. évtársulatába.

A Filléres Takarékszövetkezet 1903. év január 1-én új évtársulatot nyit.

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tariaama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszésszerűen számban jegyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszerű hetenként ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok befizetések arányában olcsó kamattalab mellett kölcsönöket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Jelző logbank helyiségében (Bémer-tér Lévaipalota)* eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendőek.

A vidéki beiratkozók a befizetéseket a postatakarékpénztár útján díjmentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1902. október hó. 48

„FILLÉRES”

takarék és segélyszövetkezet.

A lejárt évtársulat minden 20 fillér heti befizetés után 31 K. 20 fill. tőkét és 2 K. 60 fill. osztalékokat fizetett készpénzben.

Kiadó lakás.

A Mezey-féle házban (Kossuth Lajos-utca) egy első emeleti utcai lakás, mely áll: **4 szoba, 1 alcoven,** mellék-helyiségek s egy üveges **terasz** a Kö-rörsre,

minden órán kiadó.

292

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetőek.

Ertekezhetni a *Nagyvárad Takarékpénztárnál.*

Három magtár

azonnal kiadó a

Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank

Nagy Teleky-utcai házában.

306

10100—1902. T. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Thury Ignác végrehajtónak *Dan Miron és társai* végrehajtást szenvedő elleni 16 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nvárad kir. törvényszék (a belényesi kir. járásbiróság) területén levő P-P.-Cziganyesd községben fekvő a p-p.-cziganyesdi 31. sz. tjkvben A I. 26—32 rend. 185, 193, 196, 245, 218 és 271 hrsz. a. foglalt ingatlanból Dan Miron, Anna, Mária, Mikuláj, Eva és György kiskorúakat illető részre az árverést 851 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi december hó 12. napján d. e. 10 órakor** P-P.-Cziganyesd község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 85 kor. 10 fill. készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságoál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Belényes, 1902. évi november hó 4. napján.

A belényesi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Petrovits Ferencz,
kir. albiró.

58.

Az árverési küldöttség elnökétől.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán 1902. év december hó 10 ik napján d. e. 10 órakor a városház nagytermében árverést tartok a következő bérletekre:

1. A város tulajdonát képező ugynevezett Laporta malom bérlete. A bérleti idő kezdődik 1903. január hó 1-én s tart hat egymásután következő éven át. Evi bérösszege 2800 korona.

2. A Zöldfa vendéglátó alatti 8. sz. bolt-helyiség bérlete, a bérleti idő kezdődik 1903. május hó 1-én s tart 6 egymásután következő éven át, kikiáltási ár 1100 korona évi bérösszeg.

3. A Fekete Sas szálloda alatti 5. és 6. sz. boltok bérlete, a bérleti idő kezdődik 1903. május 1-én s tart egymást követő hat éven át, kikiáltási ár az 5. sz. boltnál 1606 korona, a 6. sz. boltnál 2800 korona évi bérösszeg.

Arverelni szóval vagy írásban, zárt ajánlat útján lehet és pedig a 3. tétel alatti boltoknál külön-külön vagy együttesen s a bánatpénzt ajánlattevő ehez képest tartozik letenni.

Bánatpénzül az 1. tétel alatti bérletnél 700 a 2. tétel alattiánál 275, a 3. tétel alattiánál az 5 sz. boltra 401 kor. 50 fill., a 6. sz. boltra 700 kor. 2 boltra 1101 korona 50 fillér teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, a bánatpénz zárt ajánlat esetén ahoz csatolandó, szóbeli árverők által pedig az árverési küldöttség elnökének kezéhez fizetendő illetve teendő le.

Zárt ajánlatok a fent kitett határidőig alulírt kezéhez adhatók be.

Arverőket teii ajánlatuk azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Arverők annak elismerésével, hogy jelen hirdetményt s az árverési feltételeket ismerik s azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják, az árverés megkezdése előtt aláírni tartoznak illetve zárt ajánlattevők részéről ezen körülmény az ajánlatban világosan kiteendő.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt hivatalos helyiségben megtekinthetők. Nagyvárad, 1902. november hó 25-én.

Komlóssy József,
jogügyi és gazdasági tanácsnok,
mint az árverési küldöttség elnöke.

56

25 krtól kezdve
női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
kész női- és leány-felöltőket,

1 frt 20 krtól kezdve
gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
szolgálás mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
Nagyvárad, Bemer-tér.

Tennis flanel
szép kivitelben
16 kr.

Színes mosó
barchettek
17 krtól.

Különösen figyelemre méltó!
Az ujonnan berendezett női- és gyer-
mek confectio raktár.
Dús választék. **Eredeti modellek.**

Fekete és szí-
nes blous sely-
mek legújabb
kivitelben
60 krtól 4 frtig.

Alkalmi vétel
férfi gallér mig
a készlet tart
10 kr.

Fehér zsinór és
pique barchettek
óriási választékban
25-90 krig.

Francia delai-
nek **39 krtól.**
Valódi pragai
keztük **88 kr.**

Vaszon fehér és
asztalneműek
elismert legelő-
nyösebb árakban

Egy hat sze-
mélyes teríték
asztalkendőkkal
1.20.

1 veg vaszon
3.90-100 frtig.

Valódi rumburgi,
Irhoni és
creas vásznak,
Schroll siffonok
nagy választék-
ban.

Mennyasszonyi
kelengyék
mek kivitelben
k és zítünk
5000 frtig.

Wallerstein Fülöp Fiai

Fiók üzlet:
Debreczen.

Nagyvárad, Bemer-tér.

Fiók üzlet:
Kisvárdá.

ÉRTESÍTÉS

a közeledő idényre nagy mennyiségben bevásárolt és eladásra
kerülő

alkalmi vételekről,

melynek szíves megtekintésére tisztelettel meghívjuk a n. é. vásárló közönséget.

Szolid szabott árak. ———
Túlfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!

az ujonnan berendezett női- és gyermek confectio raktár.
Dús választék. **Eredeti modellek.**

Óriási választék
angol női divat
kelmékben gyö-
nyörű kivitelben.

Francia gyapju
flanelok, blous
és pongvolákok.

Férfi ingek leg-
jutányosabb
árakban, készlő
20 kr.

Csödtömegből
vásárolt minden-
nemű férfi szöve-
tek rendkívül
előnyös árakban.

Szőnyeg, függöny
ágyterítők, flanel
takarók a leg-
nagyobb választékban.

Futó szőnyegek
18 krtól
3 frt 50 krig.

Ebédlő szőnye-
gek **2 frtől**
200 frtig.